

Sande kommune finansreglement

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	Finansreglementets virkeområde	2
1.1	Formål med reglementet	2
1.2	Generelle rammer og begrensinger for kommunens finansforvaltning	2
1.3	Overordnede prinsipper	3
1.4	Definisjon og avgrensning av kortsiktige og langsiktige midler	3
1.5	Plasserings betingelser – gjelder all pengeplassering	3
2	Retningslinjer for forvaltning av ledig likviditet og midler beregnet til driftsformål .	4
3	Plasseringsrammer for Langsiktig aktiva.....	4
4	Forvaltning av låneporteføljen	5
4.1	Rammer for kommunens låneopptak.....	5
4.2	Låne- og risikorammer	6
5	Rapportering til kommunestyret	8
5.1	Rådmannens rapportering om finansforvaltningen.....	8
5.2	Rapporteringen av passiva.....	8
6	Rapportering fra forvaltere til Sande Kommune	9
6.3	Referanseindekser	10
7	Fullmakter og bruk av ekstern kompetanse	10
7.1	Interne fullmakter	10
7.2	Eksterne fullmakter og kvalitetskrav	11
8	Etiske retningslinjer for Sande kommunes finansplasseringer.....	13

1 Finansreglementets virkeområde

1.1 Formål med reglementet

Reglementet legges frem for kommunestyret i Sande med hjemmel i lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 52 nr. 2 og forskrift av 9. juni 2009 om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning (finansforskriften), fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet.

Reglementet erstatter gjeldende finansreglement for Sande kommune vedtatt siste gang av Sande kommunestyre 09.12.09 sak 59/09

Reglementet skal ivareta grunnprinsippet i kommunelovens formålsbestemmelse om optimal utnyttelse av kommunens tilgjengelige ressurser med sikte på å kunne gi kommunens innbyggere best mulig tjenestetilbud.

Hovedmålsettingen for kommunens finansforvaltning er å sikre en stabil finansiering av kommunens virksomhet. Kortsiktige midler skal sikre at kommunen til enhver tid har likviditet til å møte alle planlagte utgifter til driftsformål. Kommunens langsiktige kapital skal forvaltes med sikte på å øke kommunens realformue og finansielle handlefrihet over tid. Innenfor de investerings- og risikorammer som er vedtatt for finansporteføljen skal kommunen alltid søke å plassere midlene slik at de gir høyest mulig avkastning for en valgt grad av risiko.

Reglementet skal omfatte forvaltningen av kommunens midler og gjeld, herunder:

- Forvaltning *midler beregnet for driftsformål*.
- Forvaltning av *ledig likviditet* som ikke skal benyttes før 6-24 mnd
- Forvaltning av *langsiktig aktiva*.
- Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler.

Reglementet er gjeldende til kommunestyret vedtar nytt reglement. Reglementet skal vedtas minst en gang i hver kommunestyreperiode.

1.2 Generelle rammer og begrensinger for kommunens finansforvaltning

Sande kommunes finansielle posisjoner skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid, samtidig som det sikres størst mulig forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling. Forvaltningen skal skje i henhold til gjeldende reglement, basert på definerte krav til kvalitet, risikospredning og avkastning.

Sande kommune kan ikke pådra seg finansiell risiko utover rammen som er vedtatt i dette reglementet eller benytte finansielle instrumenter i sin finansforvaltning som ikke er nevnt eksplisitt i rammene i pkt 2

Kommuneadministrasjonen v/rådmann, samt de personer rådmannen utpeker, har fullmakt til å utøve finansforvaltningen i henhold til kommunens vedtatte reglement.

Administrasjonen skal ved behov fremme sak om revurdering eller oppdatering av reglementet.

1.3 Overordnede prinsipper

- a) Plassering av ledig likviditet og langsiktig aktiva skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
Avkastnings målet man styrer etter over tid på langsiktig aktiva er: 3 mnd NIBOR + 2,2%.
Avkastningsmålet ved å plassere ledig likviditet er 3mnd NIBOR + 0,5%

Lånte midler skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnadene.

1.4 Definisjon og avgrensning av kortsiktige og langsiktige midler

Kommunens kortsiktige midler

Likviditetsreserven: Bufferkapital som skal sikre det behov for likviditet som oppstår som følge av tidsforskjellen mellom inn- og utbetalinger.

Kapital beregnet for driftsformål er kapital som skal brukes fra måned til måned og brukes opp innen 6 mnd.

Ledig likviditet er kapital som man i hht likviditets prognose ikke trenger å bruke av neste 6 – 24 mnd

Kommunens langsiktige kapital

Langsiktige aktiva: Denne kapitalen har en overordnet tenkt investeringshorisont på 5 – 10 år. Overordnet mål er at; kapitalavkastningen utover siste 3 års snitt inflasjon, kan benyttes til å bedre tjeneste tilbudet for kommunens innbyggere.

Strategiske investeringer: Langsiktige investeringer knyttet til eiendeler og aksjer i kraftverk, eiendommer, transportsystemer o.l. som er av strategisk betydning for kommunens fremtidige satsing på infrastruktur.

1.5 Plasserings betingelser – gjelder all pengeplassering

Kapitalforvaltningen kan forestås av eksterne forvaltere med konsesjon fra Finanstilsynet eller tilsvarende myndigheter i EØS-området. Når ekstern forvalter benyttes, så skal forvalterselskapet være en del av et finanskonsern med internasjonal kredittrating BBB eller bedre. Det vil si at finanskonsernet skal være søker god, i tilfelle vesentlig mislighold, og kommunen lider tap som følge av dårlig rådgivning, som igjen gir grunnlag for søksmål.

Ved ekstern forvaltning så skal kommunen være klassifisert i den kundekategori som gir best beskyttelse i hht lov og forskrifter. Dette er for tiden «ikke-profesjonell». Ikke profesjonell; medfører at forvalter har frarådningsplikt om investeringene kommer utenfor rammene. Denne kategorien innskrenker også tilbudet av fond til kun slike som kan investere i likvide verdipapirer notert på regulert børs, samtidig som det ekskludere plasseringsløsninger med uegnet risiko.

Dette gir kommunen en finansiell sikkerhet til å kunne saksøke ekstern forvalter dersom vedkommende har opptrådt uaktsomt, handlet aktiva klasser som er uegnet ihht egnethets test, og eller på annen måte gått ut over rammene.

2 Retningslinjer for forvaltning av ledig likviditet og midler beregnet til driftsformål

Rammer for kommunens likviditetsstyring

Kommunens likvide midler består av de til enhver tid innestående midler på kommunens bankkonti, trekkrettigheter og plasseringer av overskuddslikviditet i henhold til dette reglement.

Kapital beregnet for driftsformål er kapitalen som må være tilgjengelig for å dekke kommunens løpende forpliktelser nærmeste 180 dager. Denne kapitalen kan kun forrentes i hovedbankforbindelsen. En bank med internasjonal kredittrating på BBB eller bedre.

Plassering av ledig likviditet, jmf pkt 1.4, på annen måte enn bankinnskudd, skal kun finne sted, dersom likviditetsprognosen for neste 12 mnd tilsier at det er liten sannsynlighet for at kapitalen skal brukes første 6-12 mnd, og tilfredsstillende avkastning kan oppnås.

Ledig likviditet kan plasseres i følgende renteklasser:

- a) Bank innskudd med binding \leq 6 mnd, banken skal være en del av et finanskonsern som har internasjonal kredittrating BBB eller bedre.
- b) Pengemarkedsfond med snitt durasjon $<$ 12 mnd (investment grade eller tilsvarende kvalitet)
- c) Obligasjonsfond med kortere løpetid enn 3 år. Dersom likviditetsprognosen tilsier at kapitalen ikke skal brukes innen 12 måneder, kan *denne* kapitalen forvaltes i Pengemarkedsfond og obligasjonsfond som investerer i norske obligasjoner med kreditt kvalitet; Investment Grade eller tilsvarende kredittkvalitet.

3 Plasseringsrammer for Langsiktig aktiva

I henhold til investeringsrammene skal forvaltningen av kommunens finansportefølje balanseres innenfor de definerte aktiva klassene og investeringsinstrumentene nedenfor. Det kan ikke plasseres midler direkte i enkelt papirer, enkelt aksjer, enkelt grunnfondsbevis, eiendomsfond eller andre enkeltstående egenkapitalinstrumenter, dette pga likviditets risiko og den større risiko et enkelt papir innebærer. Unntak kan gjøres for enkeltaksjer i kommunale og interkommunale selskaper.

Plasseringsrammer fremgår av tabellen nedenfor, og innebærer at rådmannen med dette har fullmakt til å plassere finansporteføljen fritt innenfor de områder og med de begrensninger som følger av tabellen.

AKTIVA - KLASSER	Min %	Nøytral %	Maks %	Durasjon ÅR
RENTE INSTRUMENTER	55	68	100	
Bankinnskudd	0	0	40	< 31 dg
Pengemarked Norge	0	10	100	< 12 mnd
Obligasjoner Norge IG	0	45	90	< 5 år
Obligasjoner Globale IG	0	0	35	< 10 år
Høyrente obligasjoner Globale	0	13	30* (50)	< 10 år
EGENKAPITAL INSTRUMENTER	0	32	55	
Aksjer Norge	0	12	*20	
Aksjer Globale	0	20	*35	
Totalramme		100		
* Notat: Høyrente obligasjoner; her kan aktiva klassen vektet opp til 50 % dersom man har tilsvarende 20 % undervekt på aksjer. Man risikoen ut i denne aktiva klassen i stede for aksjer, dersom markedssynet tilsier dette. Summen av HY + Aksjer Norge + Aksjer Global = < 55%				

- 1) Maksimum 60 pst av de kortsiktige midlene kan plasseres hos én og samme utsteder. Dette gjelder ikke plasseringer hos gjeldende hovedbankforbindelse.
- 2) Maksimum 60 pst av de langsiktige midlene kan plasseres hos én og samme utsteder. Man bør etterstrebe å finne forvaltere/rådgivere som er uavhengige, for å få tilgang til flere gode utstedere, og oppnå en bedre diversifisering, ikke bare på aktivaklasser men også på forvaltere.

4 Forvaltning av låneporteføljen

4.1 Rammer for kommunens låneopptak

Formålet med forvaltningen er å sikre en lavest mulig finansieringskostnad, gitt nødvendig grad av stabilitet i finansieringen av kommunens virksomhet. Kommunens lån skal sammensettes med sikte på å sikre en balansert og optimal finansiering av kommunens kortsiktige og langsiktige kapitalbehov. Med utgangspunkt i sammensetningen av kommunens likvide midler, skal låneporteføljen fordeles slik at målene for finansporteføljens totale varighet og risikoprofil oppnås. Styringen av låneporteføljen skal primært ha som formål å oppnå en gunstigst mulig utvikling for kommunens netto finansutgifter.

Låneopptak skal kun finne sted i henhold til kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjett og for å dekke likviditetsbehov. Lån kan også tas opp for å refinansiere eksisterende gjeld.

Med utgangspunkt i kommunestyrets budsjettvedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og forøvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som fremgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommunelovens § 50 om låneopptak.

Så lenge Husbankens låneordninger gjelder, skal kommunen for denne delen av finansporteføljen alltid ha samme eller bedre vilkår også på andre lån med samme formål. Låneporteføljen (utenom hva som tas opp av formidlingslån i Husbanken) skal bestå av færrest mulig lån, men dog slik at refinansieringsrisikoen begrenses.

4.2 Låne- og risikorammer

For finansieringen av kommunens virksomhet skal følgende begrensninger gjelde:

1. Enkelt lån skal ikke utgjøre mer enn 40 pst av den samlede låneporteføljen.
2. Lån med forfall inntil 1 år frem i tid skal til enhver tid ikke utgjøre mer enn 60 pst av den samlede låneporteføljen.
3. Lån kan tas opp som avdragsfrie fastrentelån.
4. Lån skal kun tas opp i norske kroner (NOK).
5. Durasjonen i låneporteføljen skal ikke overstige 10 år. Renterisikoen i låneporteføljen skal balanseres mot den totale renterisikoen i kommunens kortsiktige og langsiktige midler.

Den ønskede renterisikoen i låneporteføljen fremkommer som en kombinasjon av valgt rentebindingsperiode på nye lån og ved refinansiering av forfalte lån samt ved bruk av ikke-rentebærende finansinstrumenter.

For bruk av ikke-rentebærende finansinstrumenter (renteavtaler, rentebytteavtaler) gjelder følgende:

1. Kommunen kan ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA), rentebytteavtaler (renteswaps) og rentetak (rentecaps). Bruk av andre ikke-rentebærende finansielle

instrumenter tillates ikke.

2. Instrumenter som nevnt i pkt. 1. kan kun benyttes som rentesikringsinstrument for kommunens låneportefølje for å sikre deler av porteføljen mot en mulig renteøkning.
3. Det er et generelt forbud mot bruk av instrumenter som nevnt i pkt. 1 til andre formål enn sikring av deler av gjeldsporteføljen mot en mulig renteøkning.

Ved opptak av lån kan kommunen ta i bruk alle rentebærende instrumenter som ikke er unntatt gjennom dette reglementet.

5 Rapportering til kommunestyret

5.1 Rådmannens rapportering om finansforvaltningen

Rådmannen skal gjennom året legge fram rapporter for kommunestyret som viser status for kommunens finansforvaltning. Dette skjer i sammenheng med ordinær rapportering minimum to pr år.

I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram årsrapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året, jf. § 6 i Finansforskriften.

Dersom rådmannen mener det er grunn til å endre finansreglementet, skal dette fremgå av rapporteringen.

Rapporten skal belyse:

- a) Absolutt avkastning siste mnd, siste 3 mnd, hittil i år og siden oppstart.
- b) Avkastning målt mot aktuelle referanseindekser ihht periodene ovenfor
- c) Durasjon på renteporteføljen + andre nøkkeltall
- d) Transaksjonsoversikter
- e) Realisasjonsoversikter
- f) Sammensetningen av aktiva
- g) Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
- h) Vesentlige markedsendringer
- i) Det skal rapporteres spesielt dersom porteføljen har større svingninger enn 5% fra en måned til en annen, og hvilke tiltak som gjøres, sett opp mot bufferfondets størrelse.
- j) Endringer i risikoeksponering
- k) Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- l) Markedsrenter og egne rentebetingelser

5.2 Rapporteringen av passiva

Rapporteringen til kommunestyret skal inneholde tilstrekkelig informasjon til at kommunestyret kan følge opp sitt ansvar for gjeldsforvaltning.

Rapportene skal beskrive:

- a) Verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 mnd
- b) Sammensetning av passiva
- c) Løpetid for passiva
- d) Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva
- e) Vesentlige markedsendringer
- f) Endringer i risikoeksponering
- g) Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- h) Markedsrenter og egne rentebetingelser

6 Rapportering fra forvaltere til Sande Kommune

6.1 Rapportering på aktiva

De forvalterne som kommunen benytter skal rapportere til oppdragsgiver og oppdragsgivers uavhengige instans, etter nærmere avtale.

Totalrapporterings ansvarlig skal rapportere månedlig innen 10. virkedag i påfølgende måned. Forvaltere som rapporterer inn til Totalrapporterings ansvarlig, skal rapportere inn avkastnings tall innen den 5. virkedag etter månedsslutt. Rapporteringsmøter og strategimøter avholdes minimum en gang pr år, og ved vesentlige endringer i markedet oftere og etter behov

Rapporten skal belyse:

- a) Absolutt avkastning siste mnd, siste 3 mnd, hittil i år og siden oppstart.
- b) Avkastning målt mot aktuelle referanseindekser ihht periodene ovenfor
- c) Durasjon på renteporteføljen + andre nøkkeltall
- d) Transaksjonsoversikter
- e) Realisasjonsoversikter
- f) Sammensetningen av aktiva
- g) Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
- h) Vesentlige markedsendringer
- i) Det skal rapporteres spesielt dersom porteføljen har større svingninger enn 5% fra en måned til en annen, og hvilke tiltak som gjøres, sett opp mot bufferfondets størrelse.
- j) Endringer i risikoeksponering
- k) Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- l) Markedsrenter og egne rentebetingelser

6.2 Rapportering av passiva

Rapportene skal beskrive:

- a) Verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 mnd
- b) Sammensetning av passiva
- c) Løpetid for passiva
- d) Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva
- e) Vesentlige markedsendringer
- f) Endringer i risikoeksponering
- g) Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- h) Markedsrenter og egne rentebetingelser

6.3 Referanseindekser

Kommunens forvaltere skal ved rapporteringen av kommunens finansforvaltning benytte referanseindeksene som er listet opp i rammene se pkt og etter nøytralfordelingens prosentfordeling :

<u>Aktivklasse</u>	Normalfordeling (%)	Referanseindeks (%)	Referanseindeks (indeksnavn)
PENGEMARKEDSFOND/BANK			
Bank/Pengemarked	10	10	ST1X
OBLIGASJONSFOND			
Norske Obligasjoner	45	45	ST4X
Utenlandske Obligasjoner	13	13	Barclays Global Aggregate Bond Index NOK
AKSJEFOND			
Norske Aksjer	12	12	OSEFX
Utenlandske Aksjer	20	20	MSCI World NOK
SUM	100		

7 Fullmakter og bruk av eksternt kompetanse

7.1 Interne fullmakter

Innenfor hva som følger av økonomireglementet har rådmannen følgende fullmakter:

- 1) Gjennomføre opptak av lån hvor vedtak om lån er fattet av kommunestyret, herunder:
 - a) valg av finansieringskilde/låneform
 - b) valg av rentevilkår og øvrige betingelser
 - c) valg av långiver
 - d) undertegne gjeldsbrev/lånedokument mv
- 2) Gjennomføre refinansiering/konvertering av eksisterende lån, herunder:
 - a) valg av finansieringskilde/låneform
 - b) valg av rentevilkår og øvrige betingelser
 - c) valg av långiver
 - d) undertegne gjeldsbrev/lånedokument mv
- 3) Godkjenne nye rentebetingelser på forfalte lån.
- 4) Forestå den løpende forvaltningen av kommunens likvide midler, herunder:
 - a) inngå avtale om kjøp og salg av verdipapirer, andeler i fond mv.
 - b) foreta plasseringer på særvilkår

- 5) Inngå nødvendig avtale om ekstern bistand til nødvendig styrking av kommunens finanskompetanse, herunder:
- avtaler om generell finansiell rådgivning
 - avtaler om bistand i forbindelse med enkeltprosjekter
 - avtaler om forvaltning av deler av kommunens likvide midler (aktiv forvaltning)
 - avtaler om forvaltning av deler av kommunens låneportefølje (aktiv forvaltning)

7.2 Eksterne fullmakter og kvalitetskrav

Sande kommunes fondsmidler skal forvaltes av profesjonelle kapitalforvaltere gjennom fond eller mandater.

Når eksterne forvaltere benyttes, skal forvalterselskapet være del av et finanskonsern med internasjonal kredittrating BBB eller bedre, for således å være søkergod.

Kapitalforvaltere skal være et verdipapirforetak som har Finanstilsynets tillatelse til å drive forvaltning av andres finansielle instrumenter, i henhold til lov om verdipapirhandel, eller tilsvarende myndigheter i EØS-området.

Sande kommunes kapital skal ikke utgjøre mer enn 10 pst av forvalterens totale forvaltede kapital.

De forvalterne kommunen har valgt å samarbeide med skal forholde seg til det vedtatte plasseringsreglementet, inntil dette eventuelt blir endret.

Ekstern forvalter skal ved behov fremme forslag om revurdering av plasseringsreglementet.

Kvalitative krav til forvalter

- Forvalter skal inneha forvaltningskompetanse hva gjelder det løpende arbeid i verdipapirmarkedet. Dette innebærer god forvaltningsskikk i.h.t. rammebetingelser pålagt av myndighetene, samt interne rammebetingelser i forhold til oppdragsgiver.
- Forvalter skal utføre løpende risikokontroll og avkastningsvurderinger som gjenspeiler den risikoprofil som er nedfelt i kommunens forvaltningsstrategi.
- Forvalter skal ha et godt backoffice- og regnskapsapparat, med spesielt fokus på sikkerhet.
- Forvalter skal ha et godt analysemiljø, med god bredde- og dybdekompetanse.
- Forvaltningssystemet skal kunne tilpasses kommunens til enhver tid gjeldene forvaltningsprofil i forhold til fleksibel rapportering og løpende måling av tidsvektet og pengevektet avkastning, standardavvik, durasjon.

Valg av forvalter(e)

Oppdrag skal baseres på skriftlig avtale, og det skal utarbeides forvaltningsmandat for hver delportefølje. Følgende utvalgsriterier skal legges til grunn for beslutning om valg av forvalter(e):

- historiske prestasjoner av aktuell portefølje relativt til andre plasseringer med lignende målsetting

- 2) organisasjon: eierforhold og finansiell styrke
- 3) ansvarlige forvalteres kompetanse og erfaring
- 4) forvaltningsressurser innen det aktuelle plasseringsområdet
- 5) arbeidsmåte: investeringsfilosofi og investeringsmetodikk
- 6) risikohåndtering og intern kontroll
- 7) administrasjon og rapportering
- 8) pris

Dersom forvalteren ikke har klart å nå avtalt avkastningskrav eller har et betydelig avvik sammenliknet med referanseindeksen, skal rådmannen foreta en vurdering av forvaltningen og eventuelt vurdere et bytte.

8 Etiske retningslinjer for Sande kommunes finansplasseringer

Sande kommune ønsker å følge samme etiske linje som følger forvaltningen av folketrygdfondet. Dette innebærer å unngå å investeringer i:

- 1) Selskaper som medvirker til systematisk brudd på menneskerettighetene beskrevet i FNs menneskerettighetserklæring og i de grunnleggende ILO konvensjonene.
- 2) Selskaper som genererer en betydelig del av sine inntekter fra salg av alkoholholdige drikkevarer eller tobakksvarer.
- 3) Selskaper som genererer en betydelig del av sin inntekt fra forsvarskontrakter.
- 4) Selskaper som er involvert i produksjon av anti-personell miner eller komponenter og leveringssystemer beregnet spesielt på anti-personell miner.
- 5) Selskaper hvor atomkraft utgjør en betydelig del av total kraftproduksjon.

Som grunnregel begrenses selskapenes ansvar til datterselskaper hvor de har mer enn 50 pst eierandel. For selskaper som medvirker til menneskerettighetsbrudd vil kriteriet også kunne omfatte nøkkelleverandører og andre forretningspartnere hvor selskapet kan sies å ha en betydelig påvirkning på den daglige driften.